

HERMIT

A Gujarati Version
of
Oliver Goldsmith's poem
"The Hermit"

By

Dr. M. O. Suratya,
Ex-Merits' Councilor, Ahmedabad.

HERMIT

One should welcome with great pleasure Dr. Suraiya's entry into Gujarati Literature. Though a translation, it adds to the wealth of Gujarati poetry. Dr. Suraiya has succeeded in combining music and poetry by his faithful adherence to the metre, rhythm and flow; and by the beauty of simple Gujarati words.

(Sd) Hansa Mehta

Mrs Hanea Mehta
BA MLC

જ તિ

ગોદિભયની
 "દરમિદ" નામની કવિતાનો
 સમયોજી અનુસાર

૫૧
૫૧૮૫

(

કાંતા

ગુરુદર એમ. એચ. મુર્દ્દા
 એન્ટિક એન્ડ કોર્પર,
 ૨૭, એપોરો રિભર,
 મુખાઈ.

પ્રથમ આગતિ

આ ૧૯૦૦

મૃદુ

૩૧. ૨-૮-૦

સ. વ્દ. સ. ના. ગ્રા. ધી. ન.
મધ્યધાનું ટેકાણું - કટાં પાસેથી

Printed by I. L. Patel at Nallini
Printery, Jambulwadi, Bombay 2
and Published by the Author.

શ્રીમતિ જયશ્રીઅહેન રાયજી
બી એ

અર્પણ

સ્વભાવસિધ્ધ સગ્રારસમૃદ્ધિને અને અથાગ
કાર્યરાકિતને સમાજની મેવામા સતત
પ્રયોગતા, અને સગળતાથી શોભતા, શ્રીમતિ
નથશ્રીઅહલેન રાયજીને.

એન્ટિક ચેન્સર,
૨૭, એપોનો પિંચ,
મુખ્ય
૩૧-૭-૩૮

એમ. ઓ. મુરેયા.

કર્તા વ્ય

ચ્યા. કૃતિથી કંપિણ સાહિત્યમેવા થઈ હોય
 એ તો સાક્ષરો અને જનતાને નિર્ણય કરવાનો
 છે, પણ હું નો શ્રીમતિ લનામહેન મહેતાનો
 મણી હું કે જેમણે છું અને ભાગાની
 શ્રીખુલાયી તપાસ કરી, આકૃતિ, રંગ અને
 કાગળ વગેરે આ કૃતિની ગ્રચનામા અતિશય
 પરિશ્રમ લાવો હે શ્રીમતિ લયશ્રીમહેન
 રાયજી અને માગ મૃપાળુ મહેન લેરી વિવા-
 બહેન રમણુભાઈ નીનકું આ કૃતિના વિજય
 મારે ધર્યોજ હર્ય હેખાડો છે તેથી એ
 બને સન્મારીઓનો આલાર માનુ હું દીવ ન
 બહાદુર શ્રી મૃપાળાલ અવેરી, શ્રી બજવંતરાય
 હાડ્યાર, શ્રી અરહેર ખથરદાર, શ્રી રામપ્રસાદ
 બદ્ધી અને શ્રી લાનુશકર વ્યાસ કે કે
 સહગૃહસ્યોચ્ચે આ કૃતિ મારે રસ લઈ સ્વચ્છના
 આપી અમ લીધો છે, મારે હું તેમનો
 અલિખારી હું

એમ. એ. સુરેયા

૭ તિ

પ્રવેશક

ગોલદિસિયની “હરમિટ” કવિતામાં પ્રેમ અને
મૈત્રીની અવગણુના થવાથી માનવહૃદયને
કટલો આધાત થાય છે, ને જગત મિથ્યા
લાગે છે એ, કાવ્યમાં વર્ણાચું છે પ્રેમ
અને મૈત્રીને સ્વાર્થી કહેવા છતા, એ પ્રેમી
આહમા એહવિન અને એન્નેલિના, એક ખીજન
માટે સર્વસ્વનો લોગ આપે છે એ, કાવ્યમાં
વિરોધભાસ દેખાડી, કવિએ દિવ્ય પ્રેમનું
મૂલ્ય વધાયું છે આ સુદર કાવ્યનું લાયાંતર
કરવાને ગુજરાતી કવિઓ આકૃપાયા છે.
કલાપી નેવા પ્રેમના પૂજારીને આ કાવ્યમાથી
પ્રેરણા મળે એ સ્વભાવિક છે. કલાપીનો
“ખોડી સાંધુ” આ કાવ્ય પરથી જ લખાયું

અમદાવાદના માટુ મુનિમીપાંડ કેન્સિલર
 અને અમારા કુડાના જુના સેહી તો.
 સુરૈયાને ગુજરાતીના ઉપાસક તરીકે જાણી
 સાનંદાથર્ય થયુ. એ પણ આ સરસ શુદ્ધ
 ગુજરાતી ભાષામા આ અનુવાદ કરે એ ખરે
 ધ્યયવાદને પાત્ર છે. અનુવાદના માટે પસંદ
 કરેલો છંદ મૃળ વગ્તુનો ભાવ જળવવાને અને
 અનુવાદને ધર્મો બંધાનો થર્મ પરુથી છે.
 ભાઈ સુરૈયાને આ દિશાનો શોખ ગુજરાતી
 વાંચકવર્ગમાં પસંદગી પામગે, એમ હું માનું હું.
 એમના પૌત્રી ડૉ. કુલસુમ સુરૈયાને આ શોખ
 વારસામાં ભગેલો જણાય છે.

અમદાવાદ, (સરી) વિધાયિકાન ર. નીલકંઠ
 ૨૬-૧-૩૬.

લેડી વિધાયકેન ર. નીલકંઠ
બી એ

મુરેખાણ્ટ

જ તિ

ગોદરિમથના “દરમિટ” નો
સમશ્વોધી અનુવાદ.

HERMIT

A Ballad

1

Turn, gentle Hermit of the dale

And guide my lonely way

To where yon taper cheers the vale

With hospitable ray

૭૪ તિ

સુવૈયા અફનીસા

૧

“આવ! ભલા જરૂત પીણનિવાસી!

ને દોરવ! મુજ થની વાટ;

પીણુ ચેતો દીપ ભરે જર્યાં,

ભાવ જર્યા કિરણુ અળકાટ.

૧૧

HERMIT

2

'For here forlorn and lost I tread,

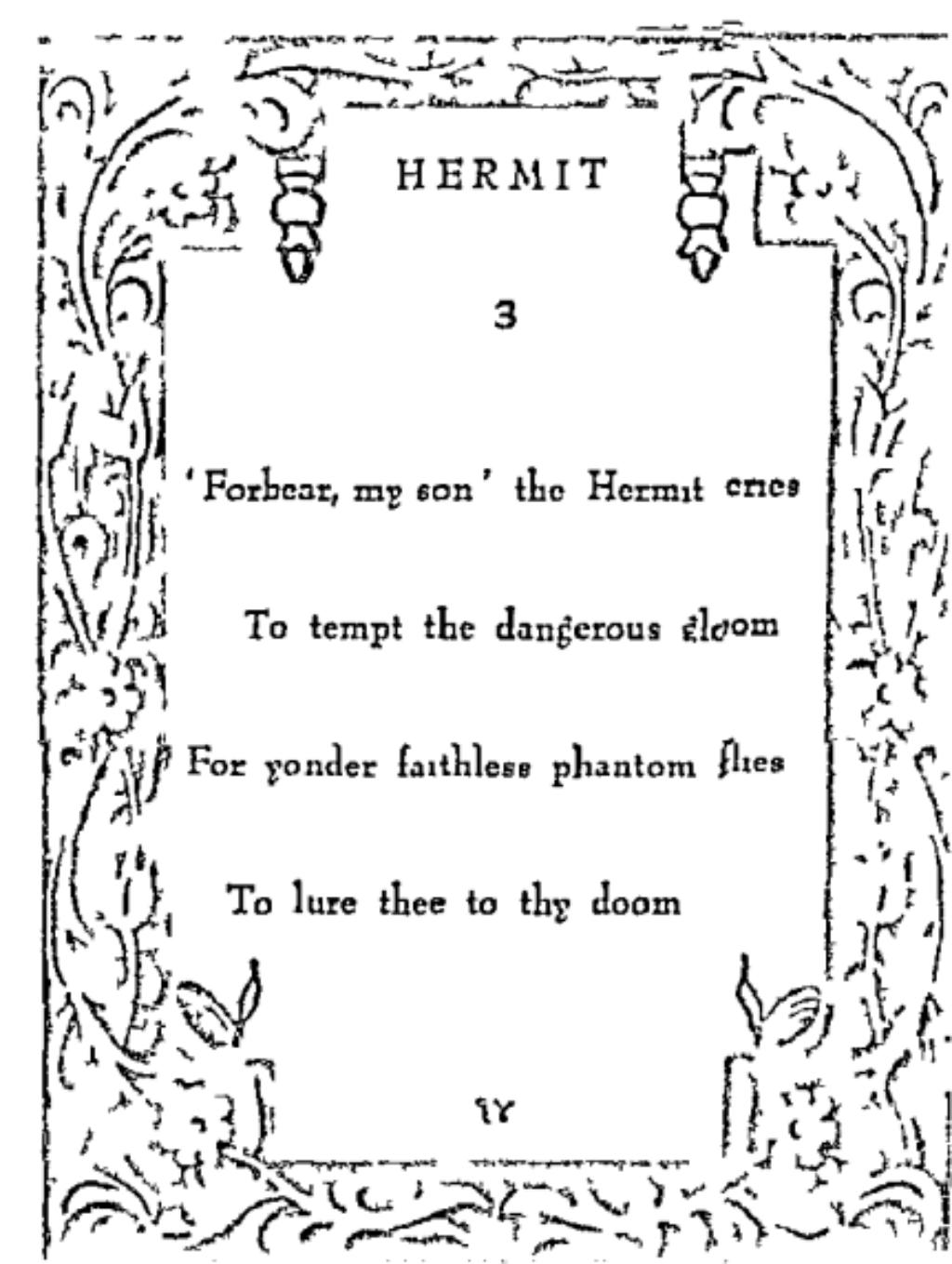
With fainting steps and slow,

Where wilds, immeasurably spread,

Seem length'ning as I go'

12

‘पथभयो ने किन लमु आदो
 धारे उग लथडते पाय,
 कन वगडनो तारा नही जया,
 चाहु लाया तेम जग्याय’

HERMIT

3

'Forbear, my son' the Hermit cries

To tempt the dangerous gloom

For yonder faithless phantom flies

To lure thee to thy doom

11

“થોસી જ, ખેદા!” જતિ આવે.

“ના એ સાધ! ભયાંકર બેગ;

એ તો કાત તણો ભણો લા,

લમતો લલચાવે નિજ બેગ.

HERMIT

4

"Here to the houseless child of want

My door is open still,

And, though my portion is but scant,

I give it with good will.

"

“દીન નિરાધારાને માટે,
 તે નિશાદિન ખુલ્લા મુજ ભાર,
 ને મુજ જ્યાંતું આંદ મળે શાં,
 અરપું અંતરથી નિર્ધાર.

HERMIT

5

"Then turn to-night, and freely share
Whate'er my cell bestows;
My rushy couch and frugal fare,
My blessing and repose.

“तो अहो रात नवित हो जा !

ने मुज भड्ही पाम ग्रसाद ;

धासशयन ने दखु बोजन,

चेन अने मुज आशीर्वाद.

“अरीषु प्राणी मुक्ता इरे ने,

तेनो हु न कुँ सांहार;

शक्ति द्या मुज पर राखे ने,

तथा शीखुं ओवे सार.

१ न उग्निर्वाणी उमथी

आग्ने प्राप्तरिति आहार,

शाद अने इण्ठी लर्णे गेणी

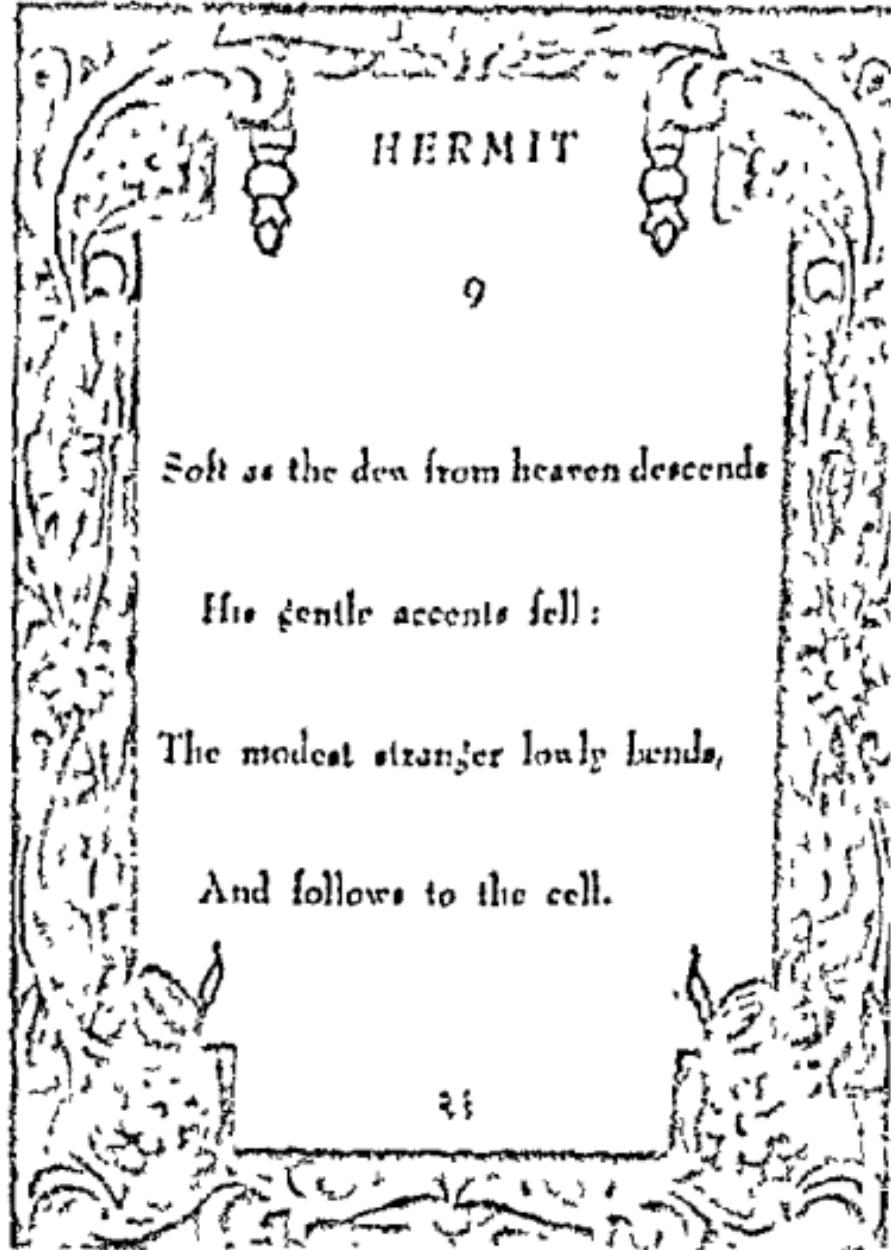
२ पाण्डी अग्नाने द्वार

‘यावा । नवे दहा । चिता यावी ।

‘गती चिता सर्व असार ।

मानवलभ तणे आही वेणी ।

न वेणी ना जाणी वाह ॥

HERMIT

9

Soft as the dew from heaven descends

His gentle accents fell:

The modest stranger lowly bends,

And follows to the cell.

23

वेणु सर्वा तेना अति हर्षवान्,

नस्थी जरता ओस समान;

अवन्त शिर शरमाण अतिथि त्या

चाहे ३३ मुक्ने थान.

HERMIT

10

Far in a wilderness obscure

The lonely mansion lay,

A refuge to the neighbouring poor,

And strangers led astray.

૭ તિ

૧૦

૩૨ છૂપા ઘાડા વનમા

ઓફુ એકલવાયુ ધામ,

નિર્ધન પાંડોશી ન ભલ્યાં

પથીનો ને છે વિશાગ

૨૮

HERMIT

11

No stores beneath its humble thatch

Required a master's care;

The wicket, opening with a latch,

Received the harmless pair.

राय नथी कुर्च्छा तणे ला,

जना हाय धर्मीने शेषः

ओक उलाणे इट्टे उधरी

सत्कारे अने निर्देष

HERMIT

12

And now, when busy crowds retire

To take their evening rest,

The Hermit trimm'd his little fire,

And cheer'd his pensive guest.

32

७८ ति

१२

ने ७९ उद्योगीजन उम्खां,

रातविराम करे निज वास,

७८ ति अज्ञे चेतावी ग्रे

भिज परोखुभां उक्षास

३३

HERMIT

13

And spread his vegetable store,

And gaily press'd, and smiled,

And, skill'd in legendary lore,

The lingering hours beguiled

सांख्योजन पौरस्या तेषु,

हस्ते मुख आचरणर वाणु,

समय गया वही वात क्यामां,

महु घृजते ते देखपुराणु

HERMIT

14

Around, in sympathetic mirth,

Its tricks the kitten tries,

The cricket chirrups on the hearth,

The crackling fagot flies.

आ अनुकूल विनोद प्रसरो

मालरी जेले सौ धाट,

चुला पर कसारी चौचवे,

जगत्तणुना ३३ तत्त्वाट

HERMIT

15

But nothing could a charm impart

To soothe the stranger's woe;

For grief was heavy at his heart,

And tears began to flow.

36

૭૮ તિ

૨૫

પાણ કે ગોદિનો અતિથિ મન હની

દુખ હાજી ન ગાડી હારી વાગ

શીંગ લતો નાનો મન પર ને

ગરવા વાગી અનેધાર

૩૮

HERMIT

16

His rising cares the Hermit spied,

With answering care oppress'd

And "Whence, unhappy youth," he
cried,

"The sorrows of thy breast?"

७८

१६

तेनि उभगती चिता आ

७८तिये लोर्ड धरी अगलाव

पूर्ण इयाची पुरुष दुर्ली आ

तारा निया ३०१ धारा

८१

HERMIT

17

"From better habitations spurn'd,

Reluctant dost thou rove?

Or grieve for friendship unreturn'd,

Or unregarded love?

“ત-ગાયાં સરસ મરનથી,

શુ કચવાતો લટક રોમ ?

૨ સતાયે નિદ્રા મેરો ?

૩ અણગણુકારો ? રોમ ?

HERMIT

18

"Alas ! the joys that fortune brings

Are trifling, and decay,

And those who prize the paltry things,

More trifling still than they

“રે! આનંદ મણે લક્ષ્મીથી,

તુંચ અને છે નાશ થનાર,

અદ્ય જણસ પર મમતા ધરે નો,

ત તો એથી અધિક અસાર.

"And what is friendship but a name,

A charm that lulls to sleep,

A shade that follows wealth or fame,

But leaves the wretch to weep ?

“न मैरी तो मात्र लरम छे,

मात्र अनी छालरहा गाय;

छाय अने धन, यस पाषण पछु,

कुभियाने रावा तल नैय

HERMIT

21

"For shame, fond youth, thy sorrows
hush,

And spurn the sex," he said;

But while he spoke, a rising blush

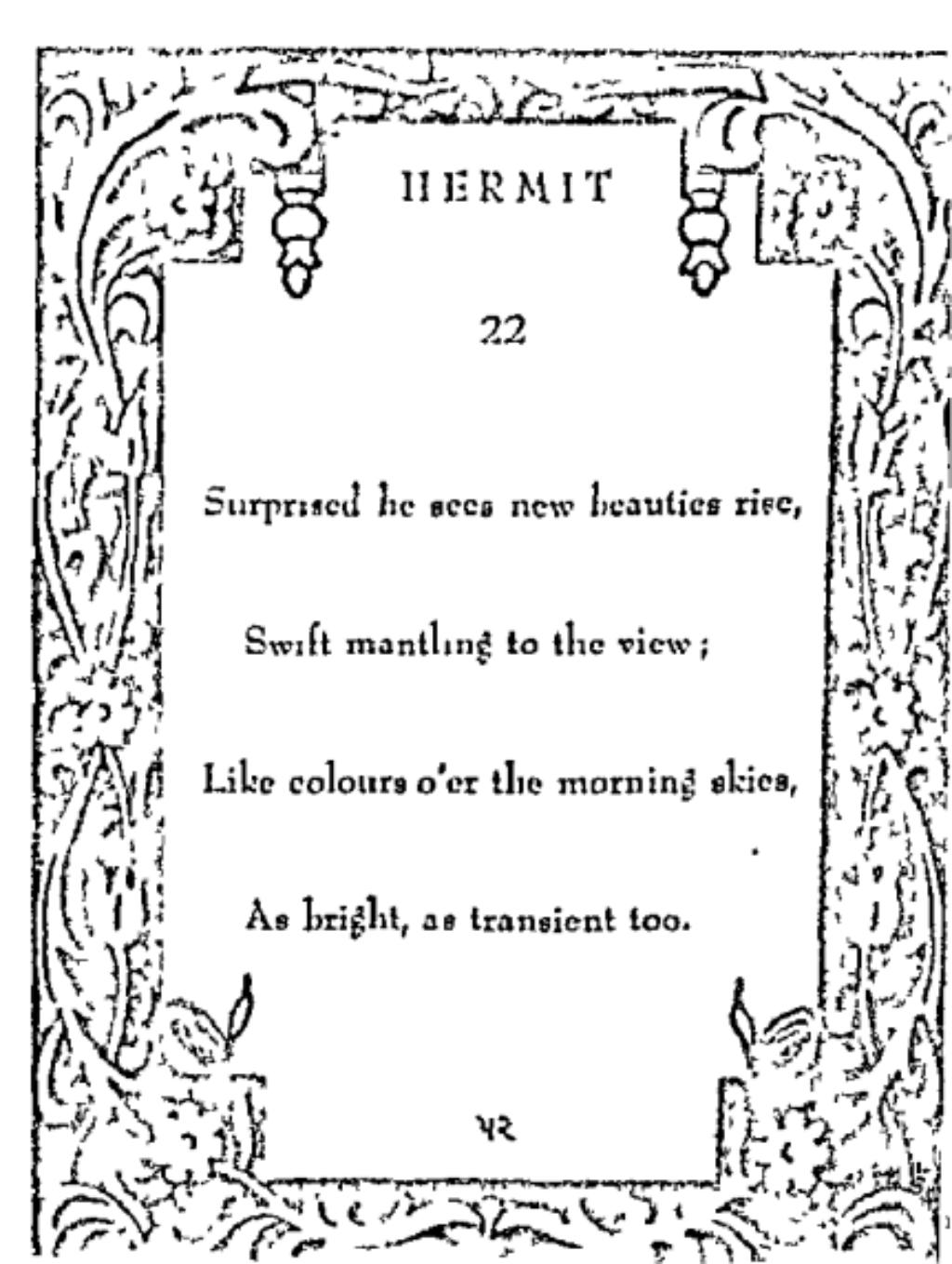
His love-lorn guest betray'd.

“छू छू ! टेकर भार ! नियाने,

गल्लु युवक ! तज ! तारो भेद,”

ऐ चुणौ विरही अतिथि तण्णो झट,

लानी ही भावे भेद

HERMIT

22

Surprised he sees new beauties rise,

Swift mantling to the view;

Like colours o'er the morning skies,

As bright, as transient too.

ચિંતા થયો તે લોઈ પવાતા,

ન્યાગ ૩૫ સુખે લગ્ન્યાર,

ભયાનકના ૨૭૮ જેવા

કર્ગમગતા ૧૮૧ કાલુલંગુર

HERMIT

23

The bashful look the rising breast,

Alternate spread alarms

The lovely stranger stands confess'd

A maid in all her charms

48

મુખ લાલજ, બેણગતી છતી,

દાખે બીતિ અવારનવાર;

રસિક અતિથિ લાં અગટે ખુલ્લી,

મનહર લલિત કુમારી નાર.

HERMIT

24

And "Ah! forgive a stranger rude

A wretch forlorn," she cried,

"Whose feet unhallow'd thus intrude

Where Heaven and you reside

45

७८ ति

२४

न ते घोड़ी, “आप ! क्षमा कर !

२५ परिकृतुं उद्दृतं कालः

पाय अलिन जेना पेड़ा दूरा

कुधर साथ वसे जतिरान.

४७

HERMIT

24

And "Ah! forgive a stran^{ger} xude

A wretch forlorn," she cried,

"Whose feet unhallon'd thus intrude

Where Heaven and you reside

45

७८ ति

२४

न ते भोली, “आह ! क्षमा कर !

२५ पथिक्तुं उद्दत ठार ;

पाय मलिन जेना घेडा नवां

धुधर साथ वसे जतिराज.

५७

HERMIT

25

"But let a maid thy pity share,

Whom love has taught to stray;

Who seeks for rest, but finds despair

Companion of her way.

७८

२५

“ਪਲੁ, ਤੁਲਾਹਾ ਕਰੋ। ਤੁਲਾਹੀ ਪੜੋ

ਏਕੇ ਰੀਖੀ ਭਮਤਾ ਆਮ,

ਥਾਏ ਚਾਤਿ ਪੜਹੁ ਨਿਰਾਥਾ,

ਸਜਣੀ ਬਨੀ ਭੇਟੇ ਹੜ ਹਾਮ

४५

HERMIT

26

"My father lived beside the Tyne,

A wealthy lord was he ;

And all his wealth was mark'd as
mine,

He had but only me.

તીર ક્રિયેણીને વસતો મુજ

તાત કુદીન અને ધનવાન

તેનુ દ્રવ્ય હતુ મુજ નામે

૫૭ હતી એકલ સતાન.

HERMIT

27

"To win me from his tender arms

Unnumber'd suitors came,

Who praised me for imputed charms,

And felt, or feign'd, a flame.

“ખાયુ કનેથી મુજને વરવા,

અગાધિત પ્રેમી આવી પોળ.

રોક્તા મુજ ખરી લીલા ગાઈ,

૩ પાદી જ્વાળાને તોળ.

HERMIT

28

"Each hour a mercenary crowd

With richest proffers strove,

Amongst the rest, young Edwin bow'd,

But never talk'd of love.

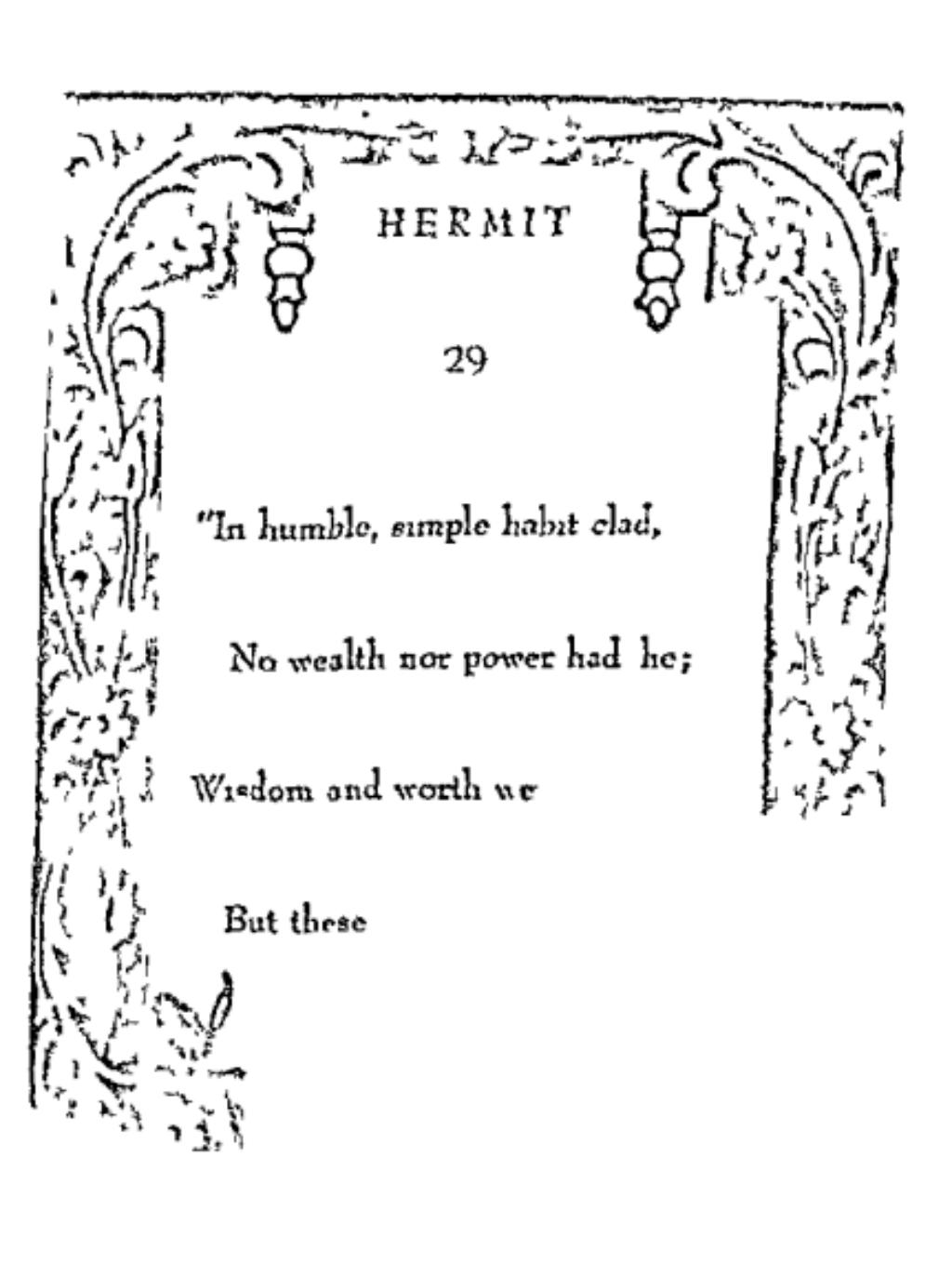
58

“ स्वाधीन दरधी धरामाम्,

मयता मागा आशी अमोऽ,

सैमां तलपु अस्तु नमते पव्,

प्रेम तष्टु नव वदते भोऽ,

HERMIT

29

"In humble, simple habit clad,
No wealth nor power had he;
Wisdom and worth we
But these

४८

२६

“साहं दीन वसन ते सन्तो,

न हता ते धन ३ रुप्य,

जैरव ने गति डेवण धरतो,

पाणु, पूरताज दल मुज ५ रुप्य.

६७

HERMIT

30

"And when, beside me in the dale,

He caroll'd lays of love,

His breath lent fragrance to the gale,

And music to the grove.

“न ज्व ते खीचु मुज पासे,

गातो ग्रेमकथा अ किंते

तनो सास पमरतो पवते

न वनमा लगतो सगीत

HERMIT

31

"The blossom openin, to the dry,

The dew^a of heaven refined,

Could nought of purity display

To emulate his mind

“ कुमुकली खुलती हिन उँगते,

म नसु जाइय निर्मल,

निर्मला न जावी शकता,

तना मन सम डा पहु वेळ.

HERMIT

32

"The dew, the blossom on the tree,

With charms inconstant shine.

Their charms were his, but, woe to me,

Their constancy was mine.

“ओस, कुमुम तरुपर पर चले,

च चल जलिहारी स गाथ,

जलिहारी हत्ती तेनी पछु ते,

हाथ अचलता हत्ती मुज साथ

HERMIT

33

"For still I tried each feeble art,

Impotent and vain,

And, while his passion touched
my heart,

I triumph'd in his pain

98

“ते न अभयु परववा नित हुँ,

वापरती चतुराई अनेक;

ते ना ग्रेमउभण्डे सरतां

ते न हुँ भवकाती छे.

HERMIT

34

"Till, quite dejected with my scorn,

He left me to my pride,

And sought a solitude forlorn,

In secret, where he died

“થાકુરી અવગણુનાથી અતે,

ચલ્યો મને મારે અલિમાન;

ગુપ્ત વિજન કેા વન ગોત્રી લાં,

છાનો જર્દ્દી પાર્યો અવસાન.

HERMIT

35

'But mine the sorrow mine the fault,

And well my life shall pay,

I'll seek the solitude he sought

And stretch me where he lay

66

“પણ મુજ ક્રોશ અને મુજ વાડો,

ને શાસન ઉવનશર પાઉ,

ગાતુ વન ને રેણુ ગોતું,

એ ચાદ્યો તા સ્વા બાઉ

HERMIT

36

"And there, forlorn, despairing, hid,

I'll lie me down and die,

"Twas so for me that Edwin did,

And so for him will I."

60

“ન વિઝેટી વિષુ આરા અગોચર;

નિજ દયા કરી લાજ મરીશ,

એમ કરું આરણે સુજ માટે,

ન તે કાજ હું એમ કરીશ”

HERMIT

37

"Forbid it heaven!" the Hermit cried,

And clasp'd her to his breast:

The wondering fair one turn'd
to elide—

'Twas Edwin's cell that press'd I

७८ ति

३७

“न कुरे नारायण!” ७८ ति गेल्यो,

ज चापी निज अती साथ,

मधु चकित इरी ता वडवा,

जे ता अरण्यां खेता भाथ

८०

“ओम तने मुज उर धरवा हे!

न चिता नहि राख! लगाए

कही नहि कही नहि नोखा पःथु,

मुज छवन! मुज प्राप्याधाए!

HERMIT

39

"Thus let me hold thee to my heart,

And every care resign :

And shall we never, never part,

My life—my all that's mine ?

७८

३८

‘ओम तते मुर मेर धरवा हे !

न चिता नहि गाय ! लगा ?

उही नहि उही नहि नाखा पहुँच

मुर अहन ! मुर प्रापुधाँ !

८०

HERMIT

40

"No, never from this hour to part,

We'll live and love so true,

The sigh that rends thy constant heart

Shall break thy Edwin's too."

"

“નાના કર્ણી પણ નહિ અળગા થઈશુ

છવણુ ધર્મી આવો સત્રોમ,

ન નિશ્ચાસ વિધે તુજ દી ઉર,

અરણનુ પણ તે વિધશો એમ”

ટોકટર સુરેણાનો "દરમિટ" (૭તિ), ભૂગ
જોવોજ અરલ અને દિલયસ્પ તરલુભો, અંગેજ
ગુજરાતી નિશાગમા પાદ્યપુસ્તક દેખે વપરાવો
નોંધ્યો.

મુખ્યમંડ, ૨૭-૧૧-૩૮.

(અદી) ખણદંત ક૦. ૩૫૧૨૦.

અનુયાદ ભૂગ કાય પોડે પૂરેખુંણે કુદ્યંગમ
લાગે છે. અને પાગેનાં નામેનાં અને જોવા
ખીજ જીણુંથ ભર્યાં પરિધર્નનને લીધે
કાયનું અમગ્ર વાતાવરણું ચુંબરાતી અતી
ગણું છે, એ મોદામાં મોટો ગુણ છે.

મુખ્યમંડ, ૧-૧-૩૮.

(અદી) લાનુશંકર વ્યાસ.

૭ તિ

એ મારી કરિતાનો અનુરાદ એન્નોનિની પ્રગટ
 થઈ લા સુધીનો આપણા પ્રસિદ્ધ લેખન
 સહગત ગોપાર્થનરામે સરન્વતીયદના ચોણા
 લાગમા કરેનો હતો પણ અમનોણી ન હતો
 તેમજ તેમા તેમની ગાતરી અતુકુગી વધધટ
 પપુ કરેની દની ગાળીના ભાગનો અનુરાદ
 સહગત નગભિદગમ રખીને રેણો છે, પણ બા
 હો સુંગરાએ રેણો અનુરાદ મળના લાંબની
 જીણુંમા જીણી જરાને પદીને પણાર્થ કરેનો
 છે અને આપણી લાગામા એ પદ્ધતિનામા,
 લાગાતી પ્રવાપિતામા ને ગાધિમા ગચ્છના
 ડાંશ પમા નેમજ રાજ માણુર્મા એમ બધી
 રીતે ઉત્તમ થોડો છે અને નેમ એ મળ પણ
 અચેલ પાણપુનતિકમા લેણાય છે તેમ આ
 તેતો અનુરાદ પણ આપણા ગુજરાતી પાણું
 પુનતાકમા લેણારે અને લેવો જો ક્રીએ ગેમ
 મારી અખા છે

(સરી) અરદેશાર કૃ. અભિરેશાર.
 સુધી, ૧૨-૧-૩૯

ગોદામિથનાં અંગેણ કાન્ય “હરમિટ”નો
ડાક્ટર સુર્દ્યાએ ગુજરાતીમાં અમશ્યોકી
અનુવાદ કર્યો છે, એ તેમના અથાદ પરિથિમ
તથા શ્રૂણનો અર્થભાવ અને વાતાવરણ કાયમ
રાખવાની એમની આગદલરી વૃત્તિને પરિણામે
સર્વાંગ સુદર બન્યો છે. ચુરલ લાપાણીલી,
લલિતતા લયું ગેયઘડપ અને ભાવશૂદ્ધિં
એ તત્વોને લીધું આ અનુવાદ આદરણીય
બન્યો છે. ડૉ. સુર્દ્યાને આ સાહિત્યઃતિ
માટે ધ્યનવાદ દરે છે.

સાન્તાકુંજ.
૧૫-૨-૩૬.

(સહી) રામપ્રસાદ બદ્ધી.